

เรื่อง ศาลแพ่งส่งคำโต้แย้งของจำเลย (บริษัท ชันวาอินเตอร์ฟู้ด จำกัด ที่ ๑ และนายบุญเอก โชควัฒนา ที่ ๒) เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยกรณีพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๒๖ ประกอบมาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๑๘ และมาตรา ๒๑๙ หรือไม่

๑. ความเป็นมาและข้อเท็จจริงโดยสรุป

สำนักงานศาลยุติธรรมส่งคำโต้แย้งของจำเลย (บริษัท ชันวาอินเตอร์ฟู้ด จำกัด ที่ ๑ และนายบุญเอก โชควัฒนา ที่ ๒) ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ง. ๓๑๑/๒๕๔๓ ศาลแพ่ง เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๑๘ และมาตรา ๒๑๙ หรือไม่ และพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๒๖ ประกอบ มาตรา ๒๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ โดยมีข้อเท็จจริงสรุปได้ดังนี้

บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเป็นนิติบุคคลซึ่งเป็นสถาบันการเงินจัดตั้งโดยพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ เป็นโจทก์ฟ้องบริษัท ชันวาอินเตอร์ฟู้ด จำกัด ที่ ๑ นายบุญเอก โชควัฒนา ที่ ๒ และนายจักรกฤษ ศรีษะณีกุลโรจน์ ที่ ๓ เป็นจำเลยต่อศาลแพ่ง เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๔๓ ในคดีหมายเลขดำที่ ง. ๓๑๑/๒๕๔๓ ขอให้หรือฐานผิดสัญญากู้ยืม ค่าประกัน จำนอง จำน่า ซึ่งจำเลยทั้งสามยื่นคำให้การต่อสู้คดี ระหว่างการพิจารณา ศาลได้มีคำสั่งจำหน่ายคดี ในส่วนของจำเลยที่ ๓ โดยศาลนัดฟังคำพิพากษาในวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๔๗ และในระหว่างพิจารณา ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) ได้ยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๗ ขอเข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์ โดยจำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๒ ยื่นคำแถลงลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๗ คัดค้านการสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์ และขอให้ศาลยกคำร้องในการเข้าสวมสิทธิของธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) และพิจารณาพิพากษาดำเนินคดีต่อไป

จำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๒ ยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๘ เพื่อขอให้ศาลแพ่งส่งความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย สรุปได้ว่า การที่พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ

บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๓๔ บัญญัติว่า “เมื่อได้ดำเนินการควบกิจการหรือโอนกิจการของบริษัทเสรีจีสัน ให้พระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมเป็นอันยกเลิก...” นั้น เป็นกรณีที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ และการตราพระราชกำหนดยังเป็นการให้มีผลใช้บังคับกับกรณีของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเท่านั้น มิได้เป็นการตราขึ้นมาเพื่อใช้บังคับเป็นกรณีทั่วไป จึงเป็นการบัญญัติขึ้นโดยมิได้คำนึงถึงหลักการตราพระราชกำหนดและเป็นการหลีกเลี่ยงรัฐธรรมนูญในเรื่องการตรวจสอบการตราพระราชกำหนดซึ่งรัฐธรรมนูญบัญญัติให้อำนาจแก่สภานิติบัญญัติไว้ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๘ และมาตรา ๒๑๙

นอกจากนี้ มาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่บัญญัติว่า “สถาบันการเงิน ตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ ซึ่งก่อนที่จะมีการตราพระราชกำหนดฉบับนี้ บริษัท ฯ มิได้มีสภาพเป็นสถาบันการเงินตามพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แต่เมื่อมีการตราพระราชกำหนดฉบับนี้ ก็มีการกำหนดให้บริษัท ฯ เป็นสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ไว้ในมาตรา ๒๖ ดังกล่าว เมื่อพิจารณาขั้นตอนและวิธีการควบกิจการแล้วแต่ นำขั้นตอนและวิธีการตามพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ และฉบับที่แก้ไขทุก ๆ ฉบับ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่กำหนดการควบรวมกิจการของธนาคารพาณิชย์เข้าด้วยกันหรือควบรวมกิจการเข้ากับสถาบันการเงินหรือโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงินอื่นมาใช้ ซึ่งบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยก็ยังมีได้มีสถานะเป็นสถาบันการเงินตามพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ และฉบับแก้ไข แต่ประการใด แม้มาตรา ๒๘ จะบัญญัติให้นำพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาใช้โดยอนุโลม แต่กลับตราไว้ในมาตรา ๓๔ ว่า เมื่อได้ดำเนินการควบรวมกิจการของบริษัทเสรีจีสัน ให้พระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมเป็นอันยกเลิก ดังนั้น การตรามาตรา ๒๖ จึงขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๙ เพราะการตราพระราชกำหนดดังกล่าวเป็นการตราพระราชกำหนดเพื่อนำมาใช้บังคับแก่กรณีของบริษัท ฯ ในการควบรวมกิจการเป็นการเจาะจง ทั้ง ๆ ที่ในการควบรวมกิจการหรือโอนกิจการของบริษัท ฯ กับธนาคารทหารไทย ฯ ยังมีสถาบันการเงินอีกหนึ่งสถาบันการเงิน หรือธนาคารพาณิชย์อื่นอีกในการควบรวมกิจการกับธนาคารทหารไทย ฯ คือ ธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) ซึ่งภายหลังควบรวมกิจการกับธนาคารทหารไทย ฯ แล้วก็ได้สิ้นสภาพนิติบุคคลดังเช่นบริษัท ฯ แต่ประการใด

จำเลยทั้งสองจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญได้พิจารณาวินิจฉัยว่า (๑) มาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗

ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๑๘ และมาตรา ๒๑๙ หรือไม่ และ (๒) มาตรา ๒๖ ประกอบมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ศาลแพ่งพิจารณาแล้วเห็นว่า ยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติดังกล่าว จึงให้การพิจารณาพิพากษาคดีนี้ไว้ชั่วคราว และให้ส่งคำโต้แย้งตามทางการเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยต่อไป

๒. ประเด็นเบื้องต้น

ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้องแล้ว มีคำสั่งให้รับไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๑๒ และรับไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๔

คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ต่อมาได้มีการตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๙ โดยมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้บรรดาการใดที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญหรือเมื่อมีปัญหาว่ากฎหมายใดขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ให้เป็นอำนาจของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ และวรรคสี่ บัญญัติให้บรรดาอรรถคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญก่อนวันที่ ๑๙ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙ โอนมาอยู่ในอำนาจและความรับผิดชอบของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ต่อมาได้มีการตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐ ขึ้นไว้ให้ใช้แทนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ โดยมาตรา ๓๐๐ วรรคหนึ่ง วรรคสามและวรรคสี่ บัญญัติให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ เป็นศาลรัฐธรรมนูญ และให้บทบัญญัติ มาตรา ๓๕ วรรคสอง วรรคสามและวรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญขึ้นใช้บังคับ โดยบรรดาคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญให้ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการต่อไป และเมื่อมีการแต่งตั้งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญนี้แล้ว บรรดาคดีหรือการที่ค้างดำเนินการนั้นให้โอนไปอยู่ในอำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญที่แต่งตั้งขึ้นใหม่ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องนี้ได้

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า ในขณะที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยคำร้องนี้ ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ แล้ว การตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของบทบัญญัติแห่งกฎหมายใด ๆ จะต้องพิจารณาว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญฉบับที่ใช้บังคับในขณะที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย แต่เนื่องจากบทบัญญัติ มาตรา ๒๗

มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๒๑๘ และมาตรา ๒๑๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ที่ผู้ร้องโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายไปขัดหรือแย้งนั้น มีหลักการอย่างเดียวกัน กับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๑๘๔ และมาตรา ๑๘๕ จึงวินิจฉัยคำร้องนี้ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๑๘๔ และมาตรา ๑๘๕

๓. ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

มีประเด็นที่ต้องพิจารณาในเบื้องต้นก่อนว่า พระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวเป็นกฎหมายที่ศาลแพ่งจะใช้บังคับแก่คดีที่สามารถส่งมายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยเกี่ยวกับปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๑ ได้หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า แม้พระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ จะบัญญัติให้พระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมเป็นอันยกเลิกเมื่อมีการควบกิจการหรือโอนกิจการของบริษัท ฯ เสร็จสิ้น แต่ก็ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่ว่า การควบกิจการหรือการโอนกิจการดังกล่าวนั้นต้องดำเนินการโดยชอบด้วยกฎหมาย โดยปราศจากการโต้แย้งหรือคัดค้าน หากมีการโต้แย้งหรือคัดค้านและเป็นคดีขึ้นสู่ศาล ก็ต้องให้คดีเป็นที่สุดว่ากระบวนการควบกิจการหรือการโอนกิจการดังกล่าวนั้นชอบด้วยกฎหมายแล้ว พระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมจึงเป็นอันยกเลิกได้ และการที่ศาลจะพิจารณาวินิจฉัยประเด็นที่โต้แย้งคัดค้านกันดังกล่าว ศาลย่อมต้องนำบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องมาพิจารณาวินิจฉัย ซึ่งถือเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับกับคดีนี้ ดังนั้น แม้จะปรากฏว่า ได้มีประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง แสดงการดำเนินการโอนกิจการของบริษัท ฯ เสร็จสิ้น อันอาจจะถือได้ว่าการดำเนินการโอนกิจการของบริษัท ฯ ตามโครงการรวมและโอนกิจการระหว่างธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) กับบริษัท ฯ เสร็จสิ้นแล้วตั้งแต่วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๗ ก็ตาม แต่เมื่อปรากฏว่ามีการโต้แย้งคัดค้านในประเด็นการควบกิจการหรือการโอนกิจการดังกล่าวว่าชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่ กระบวนการย่อมยังไม่ยุติจนกว่าศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด ดังนั้น ศาลแพ่งจึงสามารถนำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่เกี่ยวข้องมาพิจารณาวินิจฉัยในประเด็นดังกล่าวได้ และถือเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลแพ่งจะใช้บังคับแก่คดี ที่สามารถส่งมายังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญได้

สำหรับประเด็นที่จำเลยโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุน

อุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๔ และมาตรา ๑๘๕ หรือไม่ นั้น พิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นกรณีที่จำเลยโต้แย้งเกี่ยวกับกระบวนการตราพระราชกำหนด ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๘๕ มิได้ให้สิทธิแก่ผู้ร้อง (จำเลย) โต้แย้งเกี่ยวกับกระบวนการตราพระราชกำหนดแต่อย่างใด และกรณีของพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ ก็ปรากฏว่า รัฐสภาได้อนุมัติพระราชกำหนดและมีผลใช้บังคับเป็นพระราชบัญญัติแล้ว โดยไม่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภาใช้สิทธิเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยปัญหาความชอบด้วยรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด จึงไม่มีประเด็นที่จะต้องพิจารณาเกี่ยวกับกระบวนการตราพระราชกำหนดดังกล่าวอีก ข้อโต้แย้งของจำเลยที่ว่า พระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๔ และ มาตรา ๑๘๕ หรือไม่ จึงไม่จำต้องวินิจฉัย

ดังนั้น ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยจึงมีว่า

ประเด็นที่ ๑ พระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ บัญญัติให้นำความในหมวด ๑๒ การควบบริษัท แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชน จำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ มาใช้บังคับแก่การดำเนินการเพื่อควบกิจการของ บริษัทโดยอนุโลม ดังนั้น เมื่อมีการดำเนินโอนกิจการของบริษัท ฯ ตามโครงการรวมและโอนกิจการระหว่างธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) กับบริษัท ฯ เสร็จสิ้นแล้วตามมาตรา ๓๔ ย่อมมีผลทำให้สภาพนิติบุคคลของบริษัท ฯ ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติดังกล่าวสิ้นสุดลงโดยผลแห่งกฎหมาย อีกทั้ง เมื่อมีการรับโอนทรัพย์สิน นี้ สิทธิและหน้าที่ความรับผิดชอบไปแล้ว ย่อมไม่มีประโยชน์ที่จะใช้บังคับพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมอีกต่อไป และไม่มีกรณีที่ให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ไปใช้กับการควบกิจการหรือโอนกิจการของบริษัท ฯ ซ้ำได้อีก จึงถือเป็นเหตุอันสมควรที่ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ตามเงื่อนไขระยะเวลาการสิ้นสุดของกฎหมายดังกล่าว

พระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ ถือเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีผลบังคับเป็นการทั่วไปเกี่ยวกับการควบกิจการหรือการรับโอนกิจการของบริษัท ฯ และเป็นการบัญญัติเท่าที่จำเป็นเพื่อความเป็นธรรม

แก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่างเสมอภาค มิได้เป็นบทบัญญัติที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นผู้ถือหุ้น เจ้าหนี้ หรือลูกหนี้ ไม่เป็นการเลือกปฏิบัติและไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพตามที่รับรองไว้ในรัฐธรรมนูญ ไม่ได้มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง อันจะทำให้บุคคลไม่ได้รับความเสมอภาคหรือไม่ได้รับความคุ้มครองอย่างเท่าเทียมกัน ดังนั้น จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๐

ประเด็นที่ ๒ พระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๒๖ ประกอบมาตรา ๒๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๐ หรือไม่ นั้น

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๒๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ บัญญัติให้ “ธนาคารพาณิชย์” หมายความว่า ธนาคารพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ และ “สถาบันการเงิน” หมายความว่า สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยการธนาคารพาณิชย์ บทบัญญัติดังกล่าวจะมีขอบเขตใช้บังคับอย่างไร หรือจำกัดสิทธิและเสรีภาพหรือไม่เพียงใด จะเกินจำเป็นหรือกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพหรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับเนื้อหาของบทบัญญัติในแต่ละมาตราที่บทบัญญัตินิยามศัพท์นี้จะนำไปใช้เป็นสำคัญ และเห็นได้ว่า มาตรา ๒๖ เป็นบทบัญญัตินิยามศัพท์ที่ให้ความหมายคำว่าธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินที่อาจควบกิจการกับบริษัท ฯ หรือรับโอนกิจการของบริษัท ฯ ได้ ตามมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันนั่นเอง หาได้หมายความว่าบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเป็นสถาบันการเงินดังที่ผู้ร้องกล่าวอ้างแต่อย่างใดไม่เพราะบริษัท ฯ มีนิยามศัพท์ไว้โดยเฉพาะแล้วในพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓

ส่วนมาตรา ๒๘ เป็นบทบัญญัติที่ให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการควบกิจการของธนาคารพาณิชย์เข้าด้วยกันหรือควบกิจการเข้ากับสถาบันการเงิน หรือการโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงิน ตามความในมาตรา ๓๘ ตี มาตรา ๓๘ จัดว่า มาตรา ๓๘ เบญจ มาตรา ๓๘ ฉ และมาตรา ๓๘ สัตต แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาใช้บังคับแก่การดำเนินการควบกิจการหรือโอนกิจการของบริษัทแล้วแต่กรณีโดยอนุโลม นอกจากนี้ มาตรา ๓๑ ประกอบพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๔๖ วรรคสอง และ มาตรา ๑๕๓ ยังบัญญัติให้เกิดผลว่า เมื่อมีการควบกิจการหรือโอนกิจการกันแล้ว ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินที่ควบกิจการหรือรับโอนกิจการ จะได้ไปทั้งทรัพย์สินหนี้ สิทธิ หน้าที่และความรับผิดชอบของบริษัททั้งหมดตามที่บริษัท ฯ มีอยู่และกรณีที่มีการควบกิจการหรือโอนกิจการกันแล้ว มีผู้ถือหุ้นคัดค้านบริษัท ฯ ต้องจัดให้มีผู้ถือหุ้นของผู้ถือหุ้นดังกล่าว

พิจารณาแล้วเห็นว่า ในการควบกิจการหรือโอนกิจการ กฎหมายมิได้บัญญัติบังคับให้บริษัท ฯ ต้องควบกิจการหรือโอนกิจการให้ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินโดยทันที และมีได้บัญญัติว่าต้องควบ

กิจการหรือโอนกิจการให้ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินแห่งใดแห่งหนึ่งเป็นการเฉพาะเจาะจงตามที่ จำเลยกล่าวอ้างแต่อย่างใด แต่จะมีการควบกิจการหรือโอนกิจการกันหรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับการตัดสินใจอย่างเป็น อิสระโดยคะแนนเสียงของที่ประชุมผู้ถือหุ้นทั้งฝ่ายบริษัท ฯ และธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินว่า จะควบกิจการหรือโอนกิจการกันหรือไม่ ตามเงื่อนไขที่ทั้งสองฝ่ายสามารถตกลงกันได้ และในการควบกิจการ หรือโอนกิจการกันดังกล่าว กฎหมายก็ได้บัญญัติถึงสิทธิและหน้าที่ของบริษัท ฯ และธนาคารพาณิชย์ หรือสถาบันการเงินที่ควบกิจการหรือรับโอนกิจการและบุคคลที่เกี่ยวข้องไว้อย่างชัดเจนและมีความต่อเนื่อง กล่าวคือ สิทธิและหน้าที่เดิมของผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างไรก็เป็นอยู่เช่นนั้น และหากฝ่ายใดเห็นว่าสิทธิของตน ถูกกระทบกระเทือนหรือเห็นว่าอีกฝ่ายไม่ปฏิบัติตามหน้าที่แล้วย่อมมีอำนาจยื่นสู่ศาลเพื่อพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด เพื่อให้สิทธิของบุคคลได้รับความคุ้มครองอย่างเป็นธรรมได้

แม้พระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๒๖ ประกอบมาตรา ๒๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุน อุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ จะจำกัดสิทธิของบุคคลเกี่ยวกับการควบกิจการ หรือการรับโอนกิจการของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยอยู่บ้าง แต่ก็มีผลบังคับเป็นการทั่วไป และเท่าที่จำเป็นเพื่อความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่างเสมอภาคโดยไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญ แห่งสิทธิและเสรีภาพ ไม่ได้มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง อันจะทำให้บุคคลไม่ได้รับความเสมอภาคหรือไม่ได้รับความคุ้มครองอย่างเท่าเทียมกันในการควบกิจการหรือ การรับโอนกิจการของบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย อีกทั้งไม่ได้เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็น ธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างกันของบุคคล ดังนั้น พระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๒๖ ประกอบมาตรา ๒๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนด แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐

๔. ผลคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติบริษัทเงินทุน อุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ ไม่ขัดหรือแย้งต่อ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ และ พระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ มาตรา ๒๖ ประกอบมาตรา ๒๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๐๒ พ.ศ. ๒๕๔๗ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐

องค์คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายซัช ชลวร นายจรัญ ภัคดีธนากุล นายจรูญ อินทจาร
นายเฉลิมพล เอกอรุ นายบุญส่ง กุลบุปผา นายวสันต์ สร้อยพิสุทธิ์ นายสุพจน์ ไข่มุกด์ และนายอุดมศักดิ์
นิติมนตรี

หมายเหตุ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๒๖ ตอนที่ ๗๔ ก วันที่ ๗
ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบสำนวน

นายบุญลือ พิมพ์ทองงาม

นายธรรมรงค์ จันทร์ดำ

นางฉัตรแก้ว เลิศไพฑูรย์ ผอ.กค.๒

ย่อโดย นายธรรมรงค์ จันทร์ดำ

เจ้าหน้าที่ศาลรัฐธรรมนูญ ๕